

Seminaride paremus ei või tähelepanemata jätta.

Vastuseks härra A. Kuksile.

Tallinna pedagoogiumi direktor härra A. Kuks on pühendanud "P  helehes" Nr. 139 pika artikli Uhele minu kirjutisele õpetajate ettevalmistusest, mis pole seni trüki avaldatudki. (Ilmselt arvatavasti "Kasvatuse" ligemas numbris). See on omapärane arvustusv  te, sest ei tea ju lugeja kirjutise sisu, mida arvustatakse; kirjutise ulatuse tõttu ei saagi teada avaldada ajalehe veergudel.

Uhele kirjutise sisu tundmata aga on lugejal raske otsustada arvustuse asja-
likkuse kohta. P  hlegi ei ole arvustuse autor suutnud kaaluda küsimust "rahuli-
kult" vaid on kirjutanud kaunis h  geda pol  miseeriva artikli, mis tahtmatult
tuletab meele : K  i Jupiter vihas Ab, siis pole tal õigust."

Lubatagu minule siinkohal mitmed tähtsad p  h  ndused minu kirjutises
seminaride kasuks on jätetud arvustuses hoopis nimetamata, teised aga puudulikult
või isegi moonutatult edasi antud.

1. Et kasvatuseks ja haridusepoliitikas rohkem kui teistel aladel on
vaja "kindlaid" püsivaid pedagoogilisi ja sotsiaalseid aluseid", - on   ldtunnus-
tatud põhimõtte kasvatusteaduses ja hariduseks. R  ikel tähendab selle kohta
tabavalt, et valitsuste vahetusel peaks hariduseminister j  h  ma oma kohale, et
hoida hariduse suuaremate s  rrangute eest. Selle põhimõtte v   riti m  istamine
"igavest" t   ne on ainult poliitiline võte.

2. Alkooli sihid ja ülesanded praegustes õppekavades on välja kujunenud
pikkade kaalutluste järele, millest võtsid osa nii kasvatusteadlased, kui hariduse
tegelaste laiemad ringkonnad. Asjata on näha nendes ainult minu isiklikke vaateid,
p  hlegi on need sihid p  h  ndatud moodses kasvatusteaduses. Alkooli sihtide
ja   lesannote kohaselt peamegi korraldama õpetajate ettevalmistust.

3. Uhtki minu p  hilauset õpetajate ettevalmistuse kohta (pp. a-f) ei ole
arvustaja ümber lükanud, võttes neist mitmed omadeks või v  ldates ainult, et
tema arvamus on "diametraalselt vastupidine."

Nii näiteks ei ole suudetud tunna Uhtki tõsist v  idet selle vastu, et juba
alkooli lõpetamisel on võimalik otstarbekohane valik seminarides; kord ometi on
jätetud k  rvalle "m  ht" kutse - ja üldhariduse lahutamise tarvidusest õpetajate
ettevalmistuses; vaikides on m  sda mindud lõikest selle kohta, et kasvatuseks
pedagoogiuides ei ole häid välja vaateid õpetajate -t  nniandjate rohkuse tõttu;
samuti on vaigitud eesti organiseeritud   petajasekonna otsustest seminaride
kasuks jm.

4.   petajate ettevalmistuse ümberkorralduse Uheks nurgakiviks peetakse
v  idet, et pedagoogiumi tulevad õpilased "küpses eas k  pse kaalutluse järgi."

Seegi on vaid „müü” mis khib suust suhu. a) Pedagoogiümi algatuspi me tunneme l.aastate pedagoogiliste kursustena. Oleks huvitav arvustajalt teada missugune oli nende kursuste koosseis, mhit. Tallinnas. Kui suur valikvõimalus oli skhi, eriti meessoost? Meil teada olevad andmed kinnitavad kurba tõsiasja, et valikuks oli ped. kursustel vähe võimalusi ja meesõpilasi oli ainult üksikuid. Kaheaastased kursused ehk pedagoogiüm asja parandada ei suuda.

b) Ka on arvustaja jätnud tähelepanemata prof. A. Fischeri uurimused, mis tõendavad, et Ülikooliski üle 50% üliõpilasi ründab esimestel semestritel ühest teaduskonnast teise, otsides endale õiget huviala, olgugi, et nad arvustaja arvates pidid minema Ülikooli „kõpse kaalutluse järele.”

5. Kestva kasvatuses sügav mõju on küllalt kindlasti põhjendatud kasvatuseteaduses. Asjata oleks väielda selle vastu. Seminaride järele just kasvatuslikust küljest kindlad paremused.

6. Rõhutan veelgi, et algkooli õpetaja peab õhkama mõelda vaatlikult konkreetset, nagu ta kasvandikki, ja et see võime ei ole mitte püritud vaid arendatav õpetuse ja kasvatusesega. Selles mina ei eksi sugugi, nagu arvab h-ra Kuks. Asjast huvitatud võiksid põhjalikumalt tutvuda selle küsimusega: Kerschensteiner. Theorie der Bildung lhk.122-131.

Kui arvustaja mõtleb siin teistest mõistuse omadustest, millest ma ei ole rääkinud oma kirjutises, siis on see ühekülgne arvustus.

7. Lapsenõu on moodsas kasvatuseteaduses selge ja kindel põhinõue. Tahaksin uskuda, et ka pedagoogiümi direktor seda küllalt tunneb. Kui ta aga räägib, et lapsenõu (jutumärkides, s.o.vist lapsikult!) mõtleja inimene on „idioot”, siis on siin tegemist ebakorrektses arvutusega.

8. Algkoolis õpetatavate õppeainete kätvitus õpetajate ettevalmistuses peab meetodilt erinev tavalise keskkooli tvtst. Kui seda ei ole seni tehtud, siis oli see tvttkorralduse puudus seminaris. Ka seda vñidet Umber lükatud ei ole.

9. Kuidas tõelikult on lugu ettevalmistuse põhjalikkusega seminaris ja kavatsetatates pedagoogiümides, on minu kirjutises selgitatud kindlate arvudega mille vastu arvustaja ei saa väielda.

10. Et keskkool võõrutab noori maaelust, kinnitab ka arvustaja. Aga siin ei ole mõõduandev keskkooli asukoht vñikeses või suurlinnas, vaid kooli asukoht. Keskkoolis on selleks Ülikool, seminaris aga tegelik kutses algkoolides, s.t. maal. Kuigi seminari lõpetajail on õigus Ülikooli astuda, ei kasuta nad tegelikult seda õigust ja tñiesti arusaadavalt põhjusil. Kõiges selles jñnb kindel paremus seminaride kasuks.

11. Kulude küsimuses ei ole arvustaja pannud tõeale minu kirjutises objektiivselt statistika- andmeid, mis kinnitavad, et seminarid on siiski odavamaid ^{kuul} ~~keekoolis~~ (vt. Eesti Statistika 1928, lhk. 206-208). Soovitatav oleks olnud kuulda, kuipalju kulutatakse 1 õpilase kohta Tallinna pedagoogiumis? Kaudsed andmed räägivad selle asutise väga suurest kulukusest.

12. Riiklikult mõtlev tegelane ei võiks nimetada "odavamaiks" kooli süsteemi, mis rahvale kallimaks läheb, nagu seda ^{arvustaja} ~~siis~~ kinnitab pedagoogiumide kohta.

13. Kui pedagoogiumis tahetakse avada "suurtõustust" õpetajate ettevalmistus (nõuavasti kavatsetakse lasta ühest pedagoogiumist välja iga aasta 100 õpetajat), siis on see pedagoogiumi suurimad puudused.

Kutseline ettevalmistus peab olema individuaalne, eriti õpetaja ametis (pedagoogiline praktika). Ei ole mõistlik, et niis suure hulga noorte õpetajate ettevalmistust saaks kuigi palju juhtida pedagoogiumi direktor ja metoodika õpetajad. Selleks paar arvu: iga õpetaja peab andma vähemalt 20 proovitundi (nagu see on seminarides) kokku 2000 tundi! Kusjuures: kuipalju suudaks siin ka kõige energilisem juhataja seda tähtsat tööd sisemiselt korraldada? ^{ja ühtlustada} Või arvatakse, et seda polegi vaja?

14. Lõpuks loetleb h-rra Kuks pika rea riike, kus ta tundvat õpetajate ettevalmistuse korraldust. Kahjuks on jätetud tähelepanuta: 1) et Lätis kättesoleval aastal "pedagoogium" (Miiitavi keek-instituut) lõpetab oma tegevuse, kui "liigne ja ebaotstarbekohane" asutis; 2) et Preisimaa akadeemiad /3 aastase kursusega/ on valju arvustuse alla võetud, 3) et just Austria haridusminister loobus Preisi õpetajate ettevalmistuse süsteemist ebasoodsate tõhelepanekute põhjal jne. ja 4) et reformi teostamine kõrgema hariduse suunas toob õpetajale suuremaid õigusi ja sellega paratamatult ka suuremad kulud hariduse alal.

Suur viga h-rra Kuksi harutlustes on ka selles, et opereeritakse pedagoogiumiga kui juba välja kujunenud, olemasoleva asutisega. Tõelikult aga on see kõik ettekujutus, sest pole veel asutud Tallinna pedagoogiumiski algkooli õpetajate ettevalmistusele. Mõningaid konkreetseid kogemusi on meil vaid 1.a. pedagoogiumi kursuste praktikast ja mitte pedagoogiumide kasuks.

Nii on enam kui varajane ülistada pedagoogiume ja ignoreerida kindlaid paremusi, mis on seminarides.